

Tanggal : 27.12.2007

Day : 68

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van Gölü, bölgenin can gölü, yöresel adıyla Van Denizi olarak bilinir. Van Gölü muhteşem manzarasının yanı sıra tarih ve kültürün iç içe geçtiği tabiatıyla da ön plana çıkmaktadır. Volkanik Nemrut Dağı'nın patlamasıyla 3713 Km 2'lik bir alanda oluşan bu göl, tarih boyunca hiçbir zaman gündemden düşmemiştir. Bazen sodalı oluşu ile bazen sodalı suda yaşayan canlıların var oluşu ile bazen de göl altında bulunan maden yatakları ve hatta Hazar Denizi ile bağlantılı olmasıyla hep gündem de olmuştur. Ancak son yıllarda, dünyanın en orijinal maviliğine sahip olan bu muhteşem güzellik yok olma aşamasına gelmiştir. Yıllarca bölge insanının, gölün kirliliğini haykırmasına rağmen kulak tıkanmıştır. Bugün evsel ve kimyasal atıkların çöplüğü haline gelme tehlikesiyle karşı karşıya olan Van Gölü oluşumundaki gizem turistik ve doğal mekanları, uranyum ve petrol rezervi, sodalı ortama rağmen canlı türlerinin yaşayabilme gibi nedenlerden dolayı etraflıca araştırılmasını gerektiren bir varlığa sahiptir. Bu açıdan Van Gölünde meydana gelen bu kirliliğin nedenlerinin, var olan doğal ve turistik zenginlik ile maden yataklarının potansiyelinin ve sodalı suda canlı türlerinin yaşamasının nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve talep ederiz.

1. Kayhan TÜRK MENOĐLU-Van
2. Kerem ALTUN-Van
3. Ali GÜNER-IĐdır
4. Yařar ERYILMAZ-AĐrı
5. Abdulmuttalip ÖZBEK-Hakkari
6. Vahit KÜLER-Bitlis
7. Faruk SEPTOĐLU-Elazığ
8. Gülřen ORHAN-Van
9. Tahir ÖZTÜRK-Elazığ
10. Mücahit FINDIKLI-Malatya
11. Cemal TAřAR-Bitlis
12. İkr m DİNÇER-Van
13. Medeni YILMAZ-Muş
14. Halil MAZICIOĐLU-Gaziantep
15. Ltfi ELVAN-Karaman
16. Abdullah Veli SEYD -řırnak
17. Abdullah ÇETİNKAYA-Konya
18. Afif DEMİRKİRAN-Siirt
19. Kazım ATAODOĐLU-Bing l
20. Cemal KAYA-AĐrı

GEREKÇE

Dünya mirası Van Gölü hem tatlı su hem de deniz ekosistemlerinden farklı dünya da ender görülen bir sucul ekosistemidir. Göl üzerinde feribotlarla Tatvan-Van arasında seferlerin yapılması, yolcu ve yük taşımacılığı bakımından önemlidir. Elazığ-Muş demiryolu, Tatvan-Van feribot seferleriyle İran'a bağlanır. Ayrıca karayolları ile çevreye bağlantıların olması, bölgenin ticaretine müsbet olarak tesir eder. Van ili, adaları tarihî camileri, medreseleri, mezar anıtları kümbetleri, kiliseleri, köprüleri, hanları ve hamamlarıyla tarihî ve kültürel yönden büyük öneme sahip bir ilimizdir. Bölgenin tarihî ve turistik değerlerinin daha iyi şartlarda ortaya konulması, iç ve dış turizmi de canlandıracak bir ögedir. Öte yandan yabancı firmaların yaptığı araştırmaya göre göl içerisinde petrol ve uranyum yataklarının varlığı iddiası, ülkemizin günümüz ekonomik koşulları göz önüne alındığında, gelir hanemize yazılacak ciddi bir kazanç olarak göze çarpmaktadır. Ayrıca Hazar Denizi ile bağlantısının olduğu varsayımları, gölün zaman zaman 5 metreye kadar yükselmesi, suyun renginin aralıklarla değişim göstermesi yine ciddi bir araştırma konusudur. Gölün bir nevi hammaddesi olan sodanın kimya sektöründe kullanılması ihtimali Bölge ekonomisine doğrudan katkı sağlayacaktır. Sodanın kendi özel yapısına rağmen, göl içinde canlı türlerinin yaşamasının bir mucize olduğu da unutulmamalıdır.

Tüm bu zenginliğe rağmen cennet köşemiz, insanoğlunun marifeti ve sorumsuzluğuyla can çekilmektedir. Van Gölü'nde son yıllarda önemli bir kirlilik yaşanmaktadır. Yıllardan beri çözülemeyen kanalizasyon sorunu, evsel ve katı atıkların Van Gölü'ne bırakılması, dünyanın ender güzelliklerini bünyesinde barındıran bu güzide köşemizin, çevre sorunlarıyla, felakete sürüklenmesine neden olmaktadır. Bilim adamlarına göre, sahip çıkılmaması halinde Van Gölü'nün yirmi beş yıllık bir ömrü kalmıştır.

Van Gölü %40 kirlilik oranıyla çok ciddi bir tehlike altındadır. Tuzlu ve sodalı suyu ile 3 bin 900 hektar alana sahip Gölün ortalama derinliği 171 m, en derin yeri ise 451 metredir. Türkiye'nin en büyük gölü Van Gölü, son yıllarda ciddi şekilde kirlenmektedir. 538 kilometrelik kıyı şeridinde sahip olan gölü başta yerleşim birimlerinden akan kanalizasyon (büyük bir bölümü arıtılmadan göle akıtılmakta), ile göle kıyısı olan ilçelerin tonlarca çöpü arıtmaya tabi tutmadan göle akıtması ve arıtma tesisine sahip yerlerin de tesislerinin verimli çalıştırılmaması ve düzensiz depolama sahaları kirlenmektedir.

Van Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan fabrikaların arıtma üniteleri bulunmamaktadır. Gölde balıkçılık ve turizm amaçlı olarak kullanılan teknelerin atık su tankı bulunmamaktadır. Her türlü atıklar doğrudan göle bırakılmaktadır. Dışarıya akışı olmaması ve kendini yenileyememesi nedeniyle içine düşen her atık gölde kirlilik yaratmaktadır. Dolayısıyla gölün yerleşim yerlerine yakın kıyılarda dışkı bulunması anlamına gelen kolibasili oranındaki artış, gölde yüzen insanların sağlığını ve gölde yaşayan tek canlı olan inci kefalinin de yaşama alanını kısıtlamaktadır. Bu kirlilik devam ederse göle karışan azot, fosfor parametreleri artarak oksijen miktarına etki edecek, ileriki zamanlarda ekosistem değişecek ve Van Gölü'nün yaşamsal faaliyeti durmuş, etrafa pis kokular yayan büyük bir bataklık olma ihtimali ortaya çıkacaktır. Kanalizasyon sistemi bulunmayan bölgelerde kullanılan foseptik çukurlarıyla da atıkların depolanması, yeraltı su kaynaklarını olumsuz etkilemektedir. Gün geçtikçe maviliği yitiren ve her gün biraz daha ölüme doğru giden Van Gölü alarm veriyor.

Van Gölüne dökülen derelere atılan katı atıklar, genelde açıkta akan dereler vasıtasıyla göle çöpleri taşımaktadır. Son zamanlarda gölde su seviyesinde yaşanan düşüş, tuz konsantrasyonu ve diğer bileşkelerin artması başta endemik tür olan inci kefali balığı olmak üzere suda yaşayan diğer canlıları ve burada yaşayan kuşları da olumsuz etkilemektedir.

Bilinçsiz aşırı tüketim atık miktarlarını artırmakta, bölgemizde atıkları ulusal ekonomiye kazandıracak, geri dönüşüm sağlayacak tesislerin bulunmaması sonrasında ise çevre sorunları günden güne artmaktadır. Van Gölü'ndeki kirliliğin önlenmesi, çevresinin kurtarılması, yörenin turizm potansiyelinin canlandırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması büyük yarar sağlayacaktır.